

Werke und Tage

[1] μοῦσαι Πιερίηθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι,
[2] δεῦτε Δί' ἐννέπετε, σφέτερον πατέρ' ὕμνείουσαι.
[3] ὃν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
[4] ῥήτοί τ' ἄρρητοί τε Διὸς μέγαλοιο ἔκητι.
[5] ῥέα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει,
[6] ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἄδηλον ἀέξει,
[7] ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν καὶ ἀγήνορα κάρφει
[8] Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.
[9] κλυθὶ ἰδὼν αἶων τε, δίκη δ' ἴθυνε θέμιστας
[10] τύνη· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην.
[11] οὐκ ἄρα μούνον ἔην Ἑρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
[12] εἰσὶ δύω· τὴν μὲν κεν ἐπαινήσειε νοήσας,
[13] ἥ δ' ἐπιωμητὴ· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
[14] ἥ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
[15] σχετλίῃ· οὐ τις τὴν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
[16] ἀθανάτων βουλῇσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
[17] τὴν δ' ἐτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νύξ ἐρεβεννή,
[18] θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
[19] γαίης τ' ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω·
[20] ἥ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὁμῶς ἐπὶ ἔργον ἐγείρει·
[21] εἰς ἕτερον γάρ τις τε ἴδεν ἔργοιο χατίζων
[22] πλούσιον, ὃς σπεύδει μὲν ἀρώμεναι ἡδὲ φυτεύειν
[23] οἶκόν τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
[24] εἰς ἄφενος σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἦδε βροτοῖσιν.
[25] καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων,
[26] καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
[27] ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ,
[28] μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
[29] νείκε' ὀπιπεύοντ' ἀγορῆς ἐπακουὸν ἔοντα.
[30] ὥρῃ γάρ τ' ὀλίγῃ πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων
[31] ὥτινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται
[32] ὠραῖος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτὴν.
[33] τοῦ κε κορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
[34] κτήμας' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
[35] ὦδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος
[36] ἰθείρῃσι δίκης, αἳ τ' ἐκ Διὸς εἰσιν ἄρισταί.
[37] ἦδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ', ἄλλα τε πολλὰ
[38] ἀρπάζων ἐφόρεις μέγα κυδαίνων βασιλῆας
[39] δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι.
[40] νῆπιοι, οὐδὲ ἴσασιν ὅσω πλέον ἡμῖς παντὸς
[41] οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
[42] κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν.
[43] ῥῆϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡματι ἐργάσσαίτο,
[44] ὥστε σε κεῖς ἐνιαυτὸν ἔχειν καὶ ἀεργὸν ἔοντα·
[45] αἰψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο,
[46] ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
[47] ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυσσε χολωσάμενος φρεσὶ ἦσιν,
[48] ὅττι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης·
[49] τοῦνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά,
[50] κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖτις ἐὺς πάϊς Ἰαπετοῖο
[51] ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς παρὰ μητιόεντος
[52] ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέρανον.
[53] τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
[54] "Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
[55] χαίρεις πῦρ κλέψας καὶ ἐμὰς φρένας ἡπεροπέυσας,
[56] σοὶ τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισιν.
[57] τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν, ὃ κεν ἅπαντες
[58] τέρπωνται κατὰ θυμὸν ἐὼν κακὸν ἀμφαγαπῶντες."
[59] ὧς ἔφατ', ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
[60] "Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
[61] γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν

[62] καὶ σθένης, ἀθανάτης δὲ θεῆς εἰς ὦπα εἴσκειν
[63] παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
[64] ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν·
[65] καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσέην Ἀφροδίτην
[66] καὶ πόθον ἀργαλέον καὶ γυιοβόρους μελεδώντας·
[67] ἐν δὲ θέμεν κύνεον τε νόον καὶ ἐπὶ κλοπὸν ἦθος
[68] Ἑρμείην ἦνωγε, διάκτορον ἀργεῖφόντην.
[69] ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἐπίθοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι
[70] αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
[71] παρθένῳ αἰδοίῃ Ἴκελον Κρονίδεω διὰ βουλᾶς·
[72] ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
[73] ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθῶ
[74] ὄρμους χρυσεῖους ἔθεσαν χροῖ· ἀμφὶ δὲ τήν γε
[75] ὦραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσι εἰαρινοῖσιν·
[76] πάντα δέ οἱ χροῖ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη·
[77] ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος ἀργεῖφόντης
[78] ψεύδεά θ' αἰμυλίου τε λόγους καὶ ἐπὶ κλοπὸν ἦθος
[79] τεύξε Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνήν
[80] ἤκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμνηε δὲ τήνδε γυναῖκα
[81] Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
[82] δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν.
[83] αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσεν,
[84] εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν ἀργεῖφόντην
[85] δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον· οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
[86] ἐφράσαθ' ὥς οἱ ξείπε Προμηθεὺς μή ποτε δῶρον
[87] δέξασθαι παρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
[88] ἐξοπίσω, μή πού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται·
[89] αὐτὰρ δὲ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.
[90] πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
[91] νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο
[92] νούσων τ' ἀργαλέων, αἳ τ' ἀνδράσι κῆρας ἔδωκαν.
[93] αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγερᾶσκουσιν.
[94] ἀλλὰ γυνὴ χεῖρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελούσα
[95] ἐσκέδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
[96] μούνη δ' αὐτόθι Ἑλπίς ἐν ἀρρήκτοις δόμοισιν
[97] ἔνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χεῖλεσιν οὐδὲ θύραζε
[98] ἐξέπτει· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο
[99] αἰγιόχου βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο.
[100] ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται·
[101] πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·
[102] νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη, αἳ δ' ἐπὶ νυκτὶ
[103] αὐτόματοι φοιτῶσι κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
[104] σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητίετα Ζεὺς.
[105] οὕτως οὐ τί πη ἔστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.
[106] εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
[107] εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν
[108] ὥς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι.
[109] χρύσειον μὲν πρῶτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
[110] ἀθάνατοι ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
[111] οἳ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
[112] ὥστε θεοὶ δ' ἔζων ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[113] νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ οἰζύος, οὐδέ τι δειλὸν
[114] γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
[115] τέρποντ' ἐν θαλίῃσι, κακῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων·
[116] θνησκον δ' ὥσθ' ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
[117] τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
[118] αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἳ δ' ἐθελημοὶ
[119] ἥσυχoi ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
[120] αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
[121] τοὶ μὲν δαίμονες ἄγνοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν
[122] ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
[123] οἳ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
[124] ἥερα ἐσάμενοι πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
[125] πλουτοδότηι καὶ τοῦτο γέρας βασιλῆϊον ἔσχον.
[126] δεῦτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν

[127] ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
[128] χρυσέῳ οὔτε φυὴν ἐναλίγκιον οὔτε νόημα·
[129] ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῇ
[130] ἐτρέφετ' ἀτάλλων, μέγα νήπιος, ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
[131] ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἠβήσαι τε καὶ ἠβης μέτρον ἵκοιτο,
[132] παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
[133] ἀφραδίης· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
[134] ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
[135] ἠθελον οὐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
[136] ἢ θέμις ἀνθρώποις κατὰ ἤθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
[137] Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυσσε χολούμενος, οὐνεκα τιμᾶς
[138] οὐκ ἔδιδον μακάρεσσι θεοῖς οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
[139] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
[140] τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται,
[141] δεῦτεροι, ἀλλ' ἔμπησ' τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
[142] Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
[143] χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρέῳ οὐδὲν ὁμοῖον,
[144] ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὄβριμον· οἷσιν Ἄρηος
[145] ἔργ' ἔμελε στονόεντα καὶ ὕβριες, οὐδέ τι σῖτον
[146] ἥσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν.
[147] ἄπλαστοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
[148] ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.
[149] τῶν δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δὲ τε οἴκοι,
[150] χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
[151] καὶ τοὶ μὲν χεῖρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες
[152] βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο,
[153] νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἔδοντας
[154] εἶλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἡελίοιο.
[155] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
[156] αὐτίς ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
[157] Ζεὺς Κρονίδης ποίησε, δικαιότερον καὶ ἄρειον,
[158] ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ καλέονται
[159] ἡμίθεοι, προτέρῃ γενεῇ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
[160] καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνῇ
[161] τοὺς μὲν ὕφ' ἐπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ,
[162] ὤλεσε μαρναμένους μῆλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο,
[163] τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
[164] ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἔνεκ' ἠὺκόμοιο.
[165] ἐνθ' ἦ τοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε
[166] τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἥθε' ὀπάσσας
[167] Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
[168] καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[169] ἐν μακάρων νήσοισι παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
[170] ὄλβιοι ἥρωες, τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
[171] τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζεῖδωρος ἄρουρα.
[172] μηκέτ' ἔπειτ' ὦφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
[173] ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι.
[174] νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἦμαρ
[175] παύσσονται καμάτου καὶ οἰζύος οὐδέ τι νύκτωρ
[176] φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
[177] ἀλλ' ἔμπησ' καὶ τοῖσι μεμείξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
[178] Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
[179] εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
[180] οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖος οὐδέ τι παῖδες
[181] οὐδὲ ξείνος ξεινοδόκῳ καὶ ἐταῖρος ἐταίρῳ,
[182] οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὥς τὸ πάρος περ.
[183] αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας·
[184] μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι,
[185] σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οἵ γε
[186] γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτῆρια δοῖεν·
[187] χειροδίκαι· ἕτερος δ' ἐτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει·
[188] οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται οὐδὲ δικαίου
[189] οὐδ' ἀγαθοῦ, μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
[190] ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδῶς
[191] οὐκ ἔσται, βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα

[192] μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὄρκον ὁμεῖται.
[193] ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀϊζυροῖσιν ἅπασι
[194] δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσῃ στυγερῶπης.
[195] καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
[196] λευκοῖσιν φάρεσσι καλυψαμένῳ χρῶα καλὸν
[197] ἀθανάτων μετὰ φῶλον ἵτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
[198] Αἰδῶς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
[199] θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
[200] νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσιν ἐρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς·
[201] ὦ δ' ἱρήξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
[202] ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων ὀνύχεσσι μεμαρπῶς·
[203] ἦ δ' ἑλεόν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,
[204] μύρετο· τὴν δ' γ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπεν·
[205] "δαίμονιη, τί λέληκας ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρεῶν·
[206] τῇ δ' εἷς ἦ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω καὶ αἰοδὸν ἐοῦσαν·
[207] δεῖπνον δ', αἶ κ' ἐθέλω, ποιήσομαι ἢ ἐμεθήσω.
[208] ἄφρων δ', ὅς κ' ἐθέλῃ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν·
[209] νίκης τε στέρεται πρὸς τ' αἵσχεσιν ἄλγεα πάσχει."
[210] ὥς ἔφατ' ὠκυπέτης ἱρήξ, τανυσίπτερος ὄρνις.
[211] ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης μὴδ' ὕβριν ὀφελλε·
[212] ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
[213] ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύνθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς
[214] ἐγκύρσας ἄτησιν· ὁδὸς δ' ἐτέρηφι παρελθεῖν
[215] κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει
[216] ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
[217] αὐτίκα γὰρ τρέχει Ὀρκος ἅμα σκολιῇσι δίκησιν·
[218] τῆς δὲ δίκης ρόθος ἐλκομένης ἦ κ' ἄνδρες ἄγωσι
[219] δωροφάγοι, σκολιῆς δὲ δίκης κρίνωσι θέμιστας·
[220] ἦ δ' ἔπεται κλαίουσα πόλιν καὶ ἦθεα λαῶν,
[221] ἡέρα ἐσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
[222] οἳ τέ μιν ἐξελάσῃσι καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
[223] οἳ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδῆμοισι διδοῦσιν
[224] ἰθείας καὶ μὴ τι παρεκβαίνουσι δικάϊου,
[225] τοῖσι τέθληε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ·
[226] εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
[227] ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεὺς·
[228] οὐδέ ποτ' ἰθυδίκησι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ
[229] οὐδ' ἄτη, θαλῆς δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
[230] τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, οὔρεσι δὲ δρυς
[231] ἄκρῃ μὲν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
[232] εἰροπόκοι δ' οἷες μαλλοῖς καταβεβρίθασιν·
[233] τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι·
[234] θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ' ἐπὶ νηῶν
[235] νίσονται, καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
[236] οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
[237] τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεὺς.
[238] πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
[239] ὅστις ἀλιτράϊνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάται.
[240] τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
[241] λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
[242] οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἴκοι
[243] Ζηνὸς φραδμοσύνησιν Ὀλυμπίου· ἄλλοτε δ' αὖτε
[244] ἦ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν ἦ δ' γε τεῖχος
[245] ἦ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτείνυται αὐτῶν.
[246] ὦ βασιλῆς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοῖ
[247] τήνδε δίκην· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
[248] ἀθάνατοι φράζονται ὅσοι σκολιῇσι δίκησιν
[249] ἀλλήλους τρίβουσι θεῶν ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες.
[250] τρὶς γὰρ μύριοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
[251] ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
[252] οἳ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
[253] ἡέρα ἐσσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.
[254] ἢ δέ τε παρθένος ἐστὶ δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
[255] κυδρὴ τ' αἰδοίῃ τε θεοῖς οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν,
[256] καὶ ῥ' ὁπότ' ἂν τίς μιν βλάβῃ σκολιῶς ὀνοτάζων,

[257] αὐτίκα παρ Διὸς πατρὶ καθεζομένη Κρονίῳ
[258] γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδίκων νόον, ὄφρ' ἀποτείσῃ
[259] δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων οἱ λυγρὰ νοεῦντες
[260] ἄλλῃ παρκλίνωσι δίκας σκολιῶς ἐνέποντες.
[261] ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆς, ἰθύνετε μύθους,
[262] δωροφάγοι, σκολιέων δὲ δικέων ἐπὶ πάγχυ λάθεσθ
[263] οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλω κακὰ τεύχων,
[264] ἢ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλευσάντι κακίστη.
[265] πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός καὶ πάντα νοήσας
[266] καὶ νυ τὰδ', αἱ κ' ἐθέλῃσ', ἐπιδέρκεται, οὐδέ ἐ λήθει
[267] οἶνον δὴ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἔργει.
[268] νῦν δὴ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
[269] εἶην μήτ' ἐμὸς υἱός, ἐπεὶ κακὸν ἄνδρα δίκαιον
[270] ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην ἀδικώτερος ἔξει.
[271] ἀλλὰ τὰ γ' οὔπω ξολπα τελεῖν Δία μητιόεντα.
[272] ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῆσι
[273] καὶ νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
[274] τόνδε γάρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίῳ,
[275] ἰχθύσι μὲν καὶ θηροῖ καὶ οἰωνοῖς πετεηνόις
[276] ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶ μετ' αὐτοῖς·
[277] ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἢ πολλὸν ἀρίστη
[278] γίνεται· εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεύσαι
[279] γινώσκων, τῷ μὲν τ' ὄλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς·
[280] ὃς δέ κε μαρτυρήσιν ἐκὼν ἐπίορκον ὁμόσας
[281] ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας νήκεστον ἀσσηῖ,
[282] τοῦ δὲ τ' ἀμαυροτέρῃ γενεῇ μετόπισθε λέλειπται·
[283] ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
[284] σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση·
[285] τὴν μὲν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι
[286] ῥῆιδίως· λείῃ μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
[287] τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρώτα θεοὶ προπάρουθεν ἔθηκαν
[288] ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτὴν
[289] καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται,
[290] ῥῆιδίῃ δὴ ἔπειτα πέλει, χαλεπὴ περ εὐούσα.
[291] οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει
[292] φρασσάμενος τὰ κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ἦσιν ἀμείνω·
[293] ἐσθλὸς δ' αὖτ' ἀκάκῃνος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται·
[294] ὃς δέ κε μήτ' αὐτῷ νοεῖ μήτ' ἄλλου ἀκούων
[295] ἐν θυμῷ βάλληται, ὃ δ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνὴρ.
[296] ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
[297] ἐργάζεω, Πέρση, δῖον γένος, ὄφρα σε Λιμὸς
[298] ἐχθαίρῃ, φιλήῃ δέ σ' ἐϋστέφανος Δημήτηρ
[299] αἰδοίῃ, βιότου δὲ τεῆν πιμπλῇσι καλιήν·
[300] Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρὶ·
[301] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄνδρες ὃς κεν ἀεργὸς
[302] ζῶῃ, κηφήνεσσι κοθούροις εἵκελος ὀργήν,
[303] οἳ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ
[304] ἔσθοντες· σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
[305] ὥς κέ τοι ὠραίουβιότου πλήθωσι καλιαί.
[306] ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοὶ τε,
[307] καὶ τ' ἐργαζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
[308] ἔσσει· ἡδὲ βροτοῖς· μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.
[309] ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίῃ δέ τ' ὄνειδος.
[310] εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
[311] πλουτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κύδος ὀπηδεῖ.
[312] δαίμονι δ' οἶος ἔησθα, τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
[313] εἴ κεν ἀπ' ἄλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
[314] ἐς ἔργον τρέψας μελετᾷς βίου, ὥς σε κελεύω.
[315] αἰδώς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
[316] αἰδώς, ἢ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἢδ' ὀνίνησιν·
[317] αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῃ, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβῳ.
[318] χρήματα δ' οὐχ ἀρπακτά, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω·
[319] εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὄλβον ἔλῃται,
[320] ἢ ὃ γ' ἀπὸ γλώσσης ληίσσεται, οἷά τε πολλὰ
[321] γίνεται, εὖτ' ἂν δὴ κέρδος νόον ἐξαπατήσῃ

[322] ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείῃ κατοπάζῃ,
[323] ῥεῖα δέ μιν μαυροῦσι θεοί, μινύθουσι δὲ οἶκον
[324] ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὄλβος ὀπηδεῖ.
[325] ἰσονον δ' ὅς θ' ἰκέτην ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει,
[326] ὅς τε κασιγνήτοιο ἐοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνῃ
[327] κρυπταδίης εὐνῆς ἀλόχου, παρακαίρια ῥέζων,
[328] ὅς τέ τευ ἀφραδίης ἀλιταίνητ' ὄρφανὰ τέκνα,
[329] ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ
[330] νεικεῖν χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσι·
[331] τῷ δ' ἢ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
[332] ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
[333] ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν.
[334] κὰδ δὲ δύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
[335] ἀγνῶς καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
[336] ἄλλοτε δὲ σπονδῆσι θύεσσί τε ἰλάσκεσθαι,
[337] ἡμὲν ὅτ' εὐνάζῃ καὶ ὅτ' ἂν φάος ἱερὸν ἔλθῃ,
[338] ὥς κέ τοι ἴλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν,
[339] ὅφρ' ἄλλων ὦνῃ κληῖρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
[340] τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι·
[341] τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει·
[342] εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγκώμιον ἄλλο γένηται,
[343] γεῖτονες ἄζωστοι ἔκιον, ζώσαντο δὲ πηοί.
[344] πῆμα κακὸς γείτων, ὅσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ·
[345] ἔμμορέ τοι τιμῆς ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ·
[346] οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴῃ.
[347] εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εὖ δ' ἀποδοῦναι,
[348] αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λῶιον αἶ κε δύνῃαι,
[349] ὥς ἂν χρηίζων καὶ ἐς ὕστερον ἄρκιον εὖρῃς.
[350] μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἴσ' ἄτρησι.
[351] τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
[352] καὶ δόμεν ὅς κεν δῶ καὶ μὴ δόμεν ὅς κεν μὴ δῶ·
[353] δώτῃ μὲν τις ἔδωκεν, ἀδώτῃ δ' οὐ τις ἔδωκεν·
[354] δῶς ἀγαθῇ, ἄρπαξ δὲ κακῇ, θανάτοιο δότεира·
[355] ὅς μὲν γάρ κεν ἀνὴρ ἐθέλων, ὃ γε καὶ μέγα, δῶν,
[356] χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται ὃν κατὰ θυμόν·
[357] ὅς δὲ κεν αὐτὸς ἔλῃται ἀναιδείῃφι πιθήσας,
[358] καὶ τε σμικρὸν ἐόν, τό γ' ἐπάχνωσεν φίλον ἦτορ.
[359] εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖτο
[360] καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο·
[361] ὅς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει, ὃ δ' ἀλέξεται αἴθοπα λιμόν.
[362] οὐδὲ τό γ' εἶν οἴκῳ κατακείμενον ἀνέρα κήδει·
[363] οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερόν τὸ θύρηφιν.
[364] ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἐλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
[365] χρηίζειν ἀπεόντος· ἅ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
[366] ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
[367] μεσσοῦθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐν πυθμένι φειδῶ.
[368] μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω·
[369] καὶ τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι·
[370] πίστει δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίαι ὤλεσαν ἄνδρας.
[371] μὴδὲ γυνή σε νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω
[372] αἰμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν·
[373] ὅς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὃ γε φιλήτησιν.
[374] μουνογενῆς δὲ πάϊς εἴῃ πατρῷον οἶκον
[375] φερβέμεν· ὥς γὰρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισιν·
[376] γηραιὸς δὲ θάνοι ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.
[377] ῥεῖα δὲ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄσπετον ὄλβον·
[378] πλεῖων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη.
[379] σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶ σῇσιν,
[380] ὧδ' ἔρδειν, καὶ ἔργον ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.
[381] Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομένων
[382] ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενῶν.
[383] αἶ δὴ τοι νύκτας τε καὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα
[384] κεκρύφεται, αὐτίς δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
[385] φαίνονται τὰ πρῶτα χαρασσομένοιο σιδήρου.
[386] οὐτός τοι πεδίῳν πέλεται νόμος οἷ τε θαλάσσης

[387] ἐγγύθι ναιετάουσ' οἳ τ' ἄγκεα βησσήεντα
[388] πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι, πίονα χῶρον,
[389] ναίουσιν· γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
[390] γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ χ' ὤρια πάντ' ἐθέλῃσθα
[391] ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὥς τοι ἕκαστα
[392] ὦρι' ἀέξεται, μή πως τὰ μέταζε χατίζων
[393] πτώσεως ἀλλοτρίους οἴκους καὶ μηδὲν ἀνύσσης.
[394] ὥς καὶ νῦν ἐπ' ἔμ' ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω
[395] οὐδ' ἐπιμετρήσω· ἐργάζεω, νήπιε Πέρση,
[396] ἔργα τὰ τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο,
[397] μή ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων
[398] ζητεύης βίοτον κατὰ γείτονας, οἳ δ' ἀμελῶσιν.
[399] δις μὲν γὰρ καὶ τρίς τάχα τεύξεαι· ἦν δ' ἔτι λυπῆς,
[400] χοῖμα μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δ' ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις,
[401] ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλὰ σ' ἄνωγα
[402] φράζεσθαι χρεῶν τε λύσιν λιμοῦ τ' ἀλεωρῆν.
[403] οἶκον μὲν πρῶτιστα γυναικὰ τε βοῦν τ' ἀροτῆρα,
[404] κτητῆν, οὐ γαμετῆν, ἥτις καὶ βουσὶν ἔποιτο,
[405] χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι,
[406] μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον, ὃ δ' ἀρνήται, σὺ δὲ τητᾶ,
[407] ἢ δ' ὥρη παραμείβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
[408] μὴδ' ἀναβάλλεσθαι ἕς τ' αὔριον ἕς τε ἔνηφι·
[409] οὐ γὰρ ἐτωσιοεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιῆν
[410] οὐδ' ἀναβαλλόμενος· μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει·
[411] αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτησι παλαίει.
[412] ἦμος δὴ λήγει μένος ὀξέος ἡελίοιο
[413] καύματος ἰδαλίου, μετοπωρινὸν ὁμβρήσαντος
[414] Ζηνὸς ἐρισθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρώς
[415] πολλὸν ἐλαφρότερος· δὴ γὰρ τότε Σείριος ἀστήρ
[416] βαῖον ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέντων ἀνθρώπων
[417] ἔρχεται ἡμάτιος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ·
[418] τῆμος ἀδηκτοτάτῃ πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
[419] ὕλη, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πτόρθοιό τε λήγει·
[420] τῆμος ἄρ' ὕλοτομεῖν μεμνημένος ὤρια ἔργα·
[421] ὄλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὕπερον δὲ τρίπηχυν,
[422] ἄξονα δ' ἐπταπόδην· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον οὔτω·
[423] εἰ δέ κεν ὀκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφῦράν κε τάμοιο.
[424] τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδῶρῳ ἀμάξῃ,
[425] πόλλ' ἐπικαμπύλα κᾶλα· φέρειν δὲ γύην, ὅτ' ἂν εὐρῆς,
[426] εἰς οἶκον, κατ' ὅρος διζήμενος ἢ κατ' ἄρουραν,
[427] πρίνινον· ὃς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὀχυρώτατός ἐστιν,
[428] εὐτ' ἂν Ἀθηναίης δμῶος ἐν ἐλύματι πήξας
[429] γόμοφισιν πελάσας προσαρήρεται ἱστοβοῇ.
[430] δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἶκον,
[431] αὐτόγυον καὶ πηκτόν, ἐπεὶ πολὺ λῶιον οὔτω·
[432] εἴ χ' ἔτερον γ' ἄξαις, ἔτερόν κ' ἐπὶ βουσὶ βάλοιο.
[433] δάφνης δ' ἢ πελέης ἀκιώτατοι ἱστοβοῆες.
[434] δρυὸς ἔλυμα, πρίνου δὲ γύην. βόε δ' ἐνναετήρῳ
[435] ἄρσενε κεκτῆσθαι· τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
[436] ἥβης μέτρον ἔχοντε· τῷ ἐργάζεσθαι ἀρίστῳ.
[437] οὐκ ἂν τῷ γ' ἐρίσαντε ἐν αὐλακὶ καὶ μὲν ἄροτρον
[438] ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὐθι λίποιεν.
[439] τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακονταετῆς αἰζήδος ἔποιτο
[440] ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον,
[441] ὃς κ' ἔργου μελετῶν ἰθείην αὐλακ' ἐλαύνει,
[442] μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
[443] θυμὸν ἔχων· τοῦ δ' οὐ τι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
[444] σπέρματα δάσσεσθαι καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι·
[445] κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ' ὁμήλικας ἐπτοίηται.
[446] φράζεσθαι δ', εὐτ' ἂν γεράνου φωνὴν ἐπακούσης
[447] ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυῖης,
[448] ἢ τ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει καὶ χείματος ὥρην
[449] δεικνύει ὁμβρηροῦ, κραδίην δ' ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω·
[450] δὴ τότε χορτάζειν ἔλικας βόας ἔνδον ἐόντας·

[451] ῥήϊδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν· "βόε δὸς καὶ ἄμαξαν· "

"

"

[452] ῥήϊδιον δ' ἀπανήνασθαι· "πάρα δ' ἔργα βόεσσιν."

[453] φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἄμαξαν·

[454] νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδ'· ἑκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης,

[455] τῶν πρόσθεν μελέτην ἐχέμεν οἰκῆϊα θέσθαι.

[456] εὖτ' ἂν δὴ πρῶτιστ' ἄροτος θνητοῖσι φανῇ,

[457] δὴ τότε ἔφορμηθῆναι, ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτός,

[458] αὖτην καὶ διερὴν ἀρώων ἀρότοιο καθ' ὥρην,

[459] πρῶτ' ἄλλα σπεύδων, ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουραι.

[460] ἔαρι πολεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη οὐ σ' ἀπατήσει·

[461] νειὸν δὲ σπεῖρειν ἔτι κουφίζουσιν ἄρουραν.

[462] νειὸς ἀλεξιάρη παίδων εὐκηνήτειρα.

[463] εὐχεσθαι δὲ Διὶ χθονίῳ Δημήτερι θ' ἀγνῇ

[464] ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν,

[465] ἀρχόμενος τὰ πρῶτ' ἀρότου, ὅτ' ἂν ἄκρον ἐχέτλης

[466] χειρὶ λαβῶν ὄρηκι βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι

[467] ἔνδρυν ἐλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὀπισθε

[468] δμῶος ἔχων μακέλην πόνον ὀρνίθεσσι τιθείη

[469] σπέρμα κατακρύπτων· εὐθημοσύνη γὰρ ἀρίστη

[470] θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοθημοσύνη δὲ κακίστη.

[471] ὧδέ κεν ἀδροσύνη στάχυν νεύοιεν ἔραζε,

[472] εἰ τέλος αὐτὸς ὀπισθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάξει,

[473] ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια, καὶ σε ἔολπα

[474] γηθήσειν βιότου αἰρεύμενον ἔνδον ἐόντος.

[475] εὐοχθέων δ' ἵξαι πολὺν ἔαρ οὐδὲ πρὸς ἄλλους

[476] αὐγάσαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.

[477] εἰ δὲ κεν ἡελίοιο τροπῆς ἀρόψως χθόνα δῖαν,

[478] ἥμενος ἀμήσεις ὀλίγον περὶ χειρὸς ἐέργων,

[479] ἀντὶα δεσμεύων κεκοιμένος, οὐ μάλα χαίρων,

[480] οἴσεις δ' ἐν φορμῷ· παῦροι δὲ σε θηήσονται.

[481] ἄλλοτε δ' ἄλλοιός Ζηνὸς νόος αἰγινόχοιο,

[482] ἀργαλέος δ' ἀνδρεσσι καταθνητοῖσι νοῆσαι.

[483] εἰ δὴ κ' ὄψ' ἀρόσης, τόδε κέν τοι φάρμακον εἶη·

[484] ἦμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι

[485] τὸ πρῶτον, τέρπει δὲ βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,

[486] τῆμος Ζεὺς υἱοὶ τρίτῳ ἡματι μῆδ' ἀπολήγοι,

[487] μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοδὸς ὀπλήν μήτ' ἀπολείπων·

[488] οὕτω κ' ὀψαρότης πρῶτη ἴσοφαρίζοι.

[489] ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μῆδέ σε λήθοι

[490] μήτ' ἔαρ γινόμενον πολὺν μῆθ' ὥριος ὄμβρος.

[491] πὰρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον καὶ ἐπαλέα λέσχην

[492] ὥρη χειμερίῃ, ὅποτε κρύος ἀνέρα ἔργων

[493] ἰσχνάνει, ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλοι,

[494] μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίῃ καταμάρψῃ

[495] σὺν πενίῃ, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζῃς.

[496] πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνὴρ, κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνων,

[497] χρηρίζων βιότοιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.

[498] ἐλπίς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,

[499] ἥμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἶη.

[500] δείκνυε δὲ δμῶεσσι θέρευσ ἔτι μέσσου ἐόντος·

[501] "οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς."

[502] μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἡματα, βουδόρα πάντα,

[503] τοῦτον ἀλεύασθαι καὶ πηγάδας, αἳ τ' ἐπὶ γαῖαν

[504] πνεύσαντος Βορέαο δυσηλεγέες τελέθουσιν,

[505] ὅς τε διὰ Θρήκης ἵπποτρόφου εὐρέϊ πόντῳ

[506] ἐμπνεύσας ὥρινε, μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη·

[507] πολλὰς δὲ δρυὸς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας

[508] οὔρεος ἐν βήσσης πιλνᾷ χθονὶ πουλυβοτείρῃ

[509] ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη·

[510] θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὐράς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο·

[511] τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατάσκιον· ἀλλὰ νυ καὶ τῶν

[512] ψυχρὸς ἐὼν διάησι δασυστέρνων περ ἐόντων·

[513] καὶ τε διὰ ῥινοῦ βοδὸς ἔρχεται οὐδέ μιν ἴσχει,

[514] καί τε δι' αἶγα ἄησι τανύτριχα· πῶεα δ' οὔτι,
[515] οὐνεκ' ἐπηεταναί τρίχες αὐτῶν, οὐ διάησι
[516] Ἴς ἀνέμου Βορέω· τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησιν
[517] καὶ διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχρους οὐ διάησιν,
[518] ἥ τε δόμων ἔντοσθε φίλη παρὰ μητέρι μίμνει,
[519] οὔπω ἔργα ἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
[520] εὖ τε λοεσσαμένη τέρενα χροά καὶ λίπ' ἐλαίῳ
[521] χρυσαμένη μυχίη καταλέξεται ἔνδοθι οἴκου,
[522] ἥματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀνόστεος ὄν πόδα τένδει
[523] ἔν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἥθεσι λευγαλέοισιν·
[524] οὐ γάρ οἱ ἥελιος δείκνυ νομὸν ὀρμηθῆναι,
[525] ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε
[526] στρωφᾶται, βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαίνειν.
[527] καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὕληκοῖται
[528] λυγρὸν μυλιόωντες ἀνὰ δρία βησσήεντα,
[529] φεύγουσιν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
[530] οἳ σκέπα μαϊόμενοι πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχουσι
[531] κακὰ γλάφυ πετρῆεν· τότε δὴ τρίποδι βροτοὶ ἴσοι,
[532] οὐ τ' ἐπὶ νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς οὔδας ὀρᾶται·
[533] τῷ ἴκελοι φοιτῶσιν, ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.
[534] καὶ τότε ἔσσασθαι ἔρυμα χροός, ὥς σε κελεύω,
[535] χλαῖνάν τε μαλακὴν καὶ τερμιόεντα χιτῶνα·
[536] στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσασθαι·
[537] τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι
[538] μηδ' ὀρθαὶ φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα·
[539] ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοδὸς Ἴφι κταμένοιο
[540] ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας·
[541] πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὁπότ' ἂν κρύος ὦριον ἔλθῃ,
[542] δέρματα συρράπτειν νεύρῳ βοός, ὄφρ' ἐπὶ νῶτω
[543] ὕετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλέην· κεφαλήφι δ' ὑπερθεῖν
[544] πῖλον ἔχειν ἀσκητόν, ἵν' οὔατα μὴ καταδεύῃ.
[545] ψυχρὴ γάρ τ' ἠὼς πέλεται Βορέας πεσόντος,
[546] ἠῶος δ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
[547] ἀήρ πυροφόροις τέταται μακάρων ἐπὶ ἔργοις,
[548] ὃς τε ἀρυσσάμενος ποταμῶν ἀπὸ αἰεναόντων,
[549] ὕψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεῖς ἀνέμοιο θυέλλῃ,
[550] ἄλλοτε μὲν θ' ὕει ποτὶ ἔσπερον, ἄλλοτ' ἄησι,
[551] πυκνὰ Θρηϊκίου Βορέω νέφεα κλονέοντος.
[552] τὸν φθάμενος ἔργον τελέσας οἰκόνδε νέεσθαι,
[553] μή ποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
[554] χρώτα δὲ μυδαλέον θήῃ κατὰ θ' εἴματα δεύσῃ·
[555] ἀλλ' ὑπαλεύασθαι· μεις γὰρ χαλεπώτατος οὔτος,
[556] χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
[557] τῆμος τῶμισυ βουσίν, ἐπ' ἀνέρι δὲ πλέον εἴη
[558] ἀρμαλῆς· μακρὰ γὰρ ἐπίρροθοι εὐφρόναι εἰσίν.
[559] ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν
[560] ἰσοῦσθαι νύκτας τε καὶ ἡμέρας, εἰς ὃ κεν αὐτίς
[561] γῇ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκῃ.
[562] εὖτ' ἂν δ' ἐξήκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο
[563] χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡμέρας, δὴ ῥα τότε ἀστήρ
[564] Ἀρκτοῦρος προλιπὼν ἱερὸν ῥόον Ὠκεανοῖο
[565] πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλλεται ἀκροκνέφαιος.
[566] τὸν δὲ μέτ' ὀρθογόνῃ Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν
[567] ἐς φάος ἀνθρώποις ἕαρος νέον ἱσταμένοιο·
[568] τὴν φθάμενος οἶνας περιταμνέμεν· ὥς γὰρ ἄμεινον.
[569] ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἄμ φυτὰ βαίνη
[570] Πληϊάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος οὐκέτι οἰνέων,
[571] ἀλλ' ἄρπας τε χαρασσέμεναι καὶ δμῶας ἐγείρειν·
[572] φεύγειν δὲ σκιεροὺς θῶκους καὶ ἐπ' ἠὲ κοῖτον
[573] ὦρῃ ἐν ἀμῆτου, ὅτε τ' ἥελιος χροά κάρφει·
[574] τημοῦτος σπεύδειν καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγινεῖν
[575] ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴῃ.
[576] ἠὼς γὰρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἴσαν,
[577] ἠὼς τοι προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου,
[578] ἠὼς, ἥ τε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου

[579] ἀνθρώπους πολλοῖσι τ' ἐπὶ ζυγὰ βουσι τίθουσιν.
[580] ἥμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ καὶ ἡχέτα τέττιξ
[581] δενδρέω ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' αἰοδὴν
[582] πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρη,
[583] τῆμος πióταταί τ' αἶγες, καὶ οἶνος ἄριστος,
[584] μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαιρότατοι δέ τοι ἄνδρες
[585] εἰσίν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
[586] αὐαλέος δέ τε χρώς ὑπὸ καύματος· ἀλλὰ τότ' ἦδη
[587] εἶη πετραίη τε σκιὴ καὶ βίβλινος οἶνος
[588] μάζα τ' ἀμολγαίη γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων
[589] καὶ βοὸς ὕλοφάγοιο κρέας μὴ πω τετοκυῖς
[590] πρωτογόνων τ' ἐρίφων· ἐπὶ δ' αἶθοπα πινέμεν οἶνον,
[591] ἐν σκιῇ ἐζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς,
[592] ἀντίον ἀκραέος Ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπα·
[593] κρήνης δ' ἀνέου καὶ ἀπορρύτου ἢ τ' ἀθόλωτος
[594] τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἰέμεν οἶνου.
[595] δμῶσι δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
[596] δινέμεν, εὖτ' ἂν πρῶτα φανῇ σθένης Ὠρίωνος,
[597] χώρῳ ἐν εὐαεῖ καὶ εὐτροχάλῳ ἐν ἄλῳ.
[598] μέτρῳ δ' εὖ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν· αὐτὰρ ἐπὶ δὴ
[599] πάντα βίον κατάρθαι ἐπάρμενον ἔνδοθι οἴκου,
[600] θῆτά τ' ἄοικον ποιεῖσθαι καὶ ἄτεκνον ἔριθον
[601] δίζησθαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος·
[602] καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομῆν, μὴ φείδεο σίτου,
[603] μὴ ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἔλῃται.
[604] χόρτον δ' ἐσκομίσαι καὶ συρφετόν, ὄφρα τοι εἶη
[605] βουσι καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτὰρ ἔπειτα
[606] δμῶας ἀναψῦξαι φίλα γούνατα καὶ βόε λῦσαι.
[607] εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
[608] οὐρανόν, Ἀρκτοῦρον δὲ ἴδῃ ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
[609] ὦ Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπεν οἴκαδε βότρυς,
[610] δεῖξαι δ' ἡελίῳ δέκα τ' ἡματα καὶ δέκα νύκτας,
[611] πέντε δὲ συσκιᾶσαι, ἔκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
[612] δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὶ δὴ
[613] Πληϊάδες θ' Ἰάδες τε τό τε σθένης Ὠρίωνος
[614] δύνωσιν, τότ' ἔπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἶναι
[615] ὠραίον· πλειῶν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἶη.
[616] εἰ δέ σε ναυτιλίας δυσπεμφέλου ἵμερος αἰρεῖ·
[617] εὖτ' ἂν Πληϊάδες σθένης ὄβριμον Ὠρίωνος
[618] φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἡεροειδέα πόντον,
[619] δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύουσιν ἀῆται·
[620] καὶ τότε μηκέτι νῆα ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
[621] γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος ὥς σε κελεύω·
[622] νῆα δ' ἐπ' ἡπείρου ἐρύσαι πυκάσαι τε λίθοισι
[623] πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὕγρὸν ἀέντων,
[624] χεῖμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.
[625] ὅπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῶ ἐγκάτθεο οἴκῳ,
[626] εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο·
[627] πηδάλιον δ' εὐεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
[628] αὐτὸς δ' ὠραῖον μῖμνεν πλόον εἰς ὃ κεν ἔλθῃ·
[629] καὶ τότε νῆα θοὴν ἄλαδ' ἐλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
[630] ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρῃαι,
[631] ὥς περ ἐμός τε πατήρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,
[632] πλωίζεσκέ ἐν νηυσί, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ·
[633] ὅς ποτε καὶ τεῖδ' ἦλθε πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
[634] Κύμην Αἰολίδα προλιπὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
[635] οὐκ ἄφενος φεύγων οὐδὲ πλοῦτόν τε καὶ ὄλβον,
[636] ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἄνδρεςσι δίδωσιν.
[637] νάσσατο δ' ἄγχι Ἐλικῶνος οἴζυρῃ ἐνὶ κώμῃ,
[638] Ἄσκηρ, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλῇ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.
[639] τύνη δ', ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἶναι
[640] ὠραίων πάντων, περὶ ναυτιλίας δὲ μάλιστα.
[641] νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτίᾳ θέσθαι·
[642] μεῖζων μὲν φόρτος, μεῖζον δ' ἐπὶ κέρδει κέρδος
[643] ἔσσεται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχουσιν ἀήτας.

[644] εὖτ' ἄν ἐπ' ἐμπορίην τρέψας ἀεσίφρονα θυμὸν
[645] βούλῃαι χρέα τε προφυγεῖν καὶ λιμὸν ἀτερπέα,
[646] δεῖξω δὴ τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
[647] οὔτε τι ναυτιλίας σεσοφισμένος οὔτε τι νηῶν.
[648] οὐ γάρ πώ ποτε νηὶ γ' ἐπέπλων εὐρέα πόντον,
[649] εἰ μὴ ἐς Εὐβοίαν ἐξ Αὐλίδος, ἧ ποτ' Ἀχαιοὶ
[650] μέιναντες χειμῶνα πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν
[651] Ἑλλάδος ἐξ ἱερῆς Τροίην ἐς καλλιγύναικα.
[652] ἔνθα δ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα δαΐφρονος Ἀμφιδάμαντος
[653] Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα· τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
[654] ἄθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγάλῃτορες· ἔνθα μέ φημι
[655] ὕμνῳ νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὠτῶεντα.
[656] τὸν μὲν ἐγὼ Μούσῃσ' Ἑλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα
[657] ἔνθα με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν αἰοδιῆς.
[658] τόσσον τοι νηῶν γε πεπεῖρημαι πολυγόμφων·
[659] ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο·
[660] Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀεῖδειν.
[661] ἤματα πεντήκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο,
[662] ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος, καματώδεος ὥρης,
[663] ὠραῖος πέλεται θνητοῖς πλόος· οὔτε κε νῆα
[664] καυάξαις οὔτ' ἄνδρας ἀποφθείσειε θάλασσα,
[665] εἰ δὴ μὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
[666] ἦ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλῃσιν ὀλέσσαι·
[667] ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
[668] τῆμος δ' εὐκρινέες τ' αὔραι καὶ πόντος ἀπήμων·
[669] εὐκῆλος τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
[670] ἐλκέμεν ἐς πόντον φόρτον τ' ἐς πάντα τίθεσθαι·
[671] σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἰκόνδε νέεσθαι
[672] μηδὲ μένειν οἶνον τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον
[673] καὶ χειμῶν' ἐπιόντα Νότοιο τε δεινὰς ἀήτας,
[674] ὅς τ' ὥρινε θάλασσαν ὁμαρτήσας Διὸς ὄμβρων
[675] πολλῶ ὀπωρινῶ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
[676] ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν·
[677] ἦμος δὴ τὸ πρῶτον, ὅσον τ' ἐπιβάσα κορώνη
[678] ἶχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανήη
[679] ἐν κράδῃ ἀκροτάτῃ, τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα·
[680] εἰαρινὸς δ' οὗτος πέλεται πλόος· οὐ μιν ἔγωγε
[681] αἶνῃμ', οὐ γὰρ ἐμῶ θυμῶ κεχαρισμένος ἐστίν·
[682] ἀρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλὰ νυ καὶ τὰ
[683] ἄνθρωποι ῥέζουσιν αἰδρεῖσιν νόοιο·
[684] χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
[685] δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν· ἀλλὰ σ' ἄνωγα
[686] φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὥς ἀγορεύω.
[687] μηδ' ἐν νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι,
[688] ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι·
[689] δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πῆματι κύρσαι·
[690] δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας
[691] ἄξονα καυάξαις καὶ φορτία μαυρωθείη.
[692] μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
[693] ὠραῖος δὲ γυναιῖκα τεδὼν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι,
[694] μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων
[695] μήτ' ἐπιθεῖς μάλα πολλὰ· γάμος δέ τοι ὦριος οὗτος·
[696] ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώοι, πέμπτῳ δὲ γαμοῖτο.
[697] παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὥς κ' ἦθεα κεδνὰ διδάξης,
[698] τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίει
[699] πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδῶν, μὴ γείτοσι χάρματα γήμης.
[700] οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον
[701] τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο,
[702] δειπνολόχης, ἣ τ' ἄνδρα καὶ ἱφθιμόν περ ἐόντα
[703] εὖει ἄτερ δαλοῖο καὶ ὠμῶ γήραϊ δῶκεν.
[704] εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι.
[705] μὴ δὲ κασιγνήτῳ ἴσον ποιῆσθαι ἐταῖρον·
[706] εἰ δέ κε ποιήσης, μὴ μιν πρότερος κακὸν ἔρξαι
[707] μηδὲ ψεύδεσθαιγλώσσης χάριν· εἰ δέ σέ γ' ἄρχῃ
[708] ἦ τι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον ἡὲ καὶ ἔρξας,

[709] δις τόσα τείνυσθαι μεμνημένος· εἰ δέ κεν αὖτις
 [710] ἡγήτ' ἐς φιλότητα, δίκην δ' ἐθέλῃσι παρασχεῖν,
 [711] δέξασθαι· δειλὸς τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
 [712] ποιεῖται· σὲ δὲ μή τι νόος κατελεγχέτω εἶδος.
 [713] μηδὲ πολύξεινον μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι,
 [714] μηδὲ κακῶν ἔταρον μηδ' ἐσθλῶν νεικεστήρα.
 [715] μηδέ ποτ' οὐλομένην πενήν θυμοφθόρον ἀνδρὶ
 [716] τέτλαθ' ὄνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.
 [717] γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
 [718] φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης·
 [719] εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μείζον ἀκούσῃς.
 [720] μηδὲ πολυξείνουδαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι·
 [721] ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη.
 [722] μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διὶ λείβειν αἶθοπα οἶνον
 [723] χερσὶν ἀνίπτοισιν μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
 [724] οὐ γὰρ τοί γε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
 [725] μηδ' ἄντ' ἡελίου τετραμμένος ὀρθὸς ὀμιχεῖν,
 [726] αὐτὰρ ἐπεὶ κε δύῃ, μεμνημένος, ἔς τ' ἀνιόντα,
 [727] μὴ δ' ἀπογυμνωθεῖς· μακάρων τοι νύκτες ἕασιν.
 [728] μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσης·
 [729] ἐξόμενος δ' ὃ γε θεῖος ἀνὴρ, πεπνυμένα εἰδώς,
 [730] ἢ ὃ γε πρὸς τοῖχον πελάσας εὐερκέος αὐλῆς.
 [731] μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθι οἴκου
 [732] ἱστίῃ ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
 [733] μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοστήσαντα
 [734] σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτὸς.
 [735] μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι.
 [736] μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίρροον ὕδωρ
 [737] ποσσὶ περᾶν πρίν γ' εὖξῃ ἰδῶν ἐς καλὰ ῥέεθρα
 [738] χεῖρας νηπάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.
 [739] ὃς ποταμὸν διαβῇ κακότητ' ἰδὲ χεῖρας ἄνιπτος,
 [740] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
 [741] μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλεῖν
 [742] αὖτον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἶθωνι σιδήρῳ.
 [743] μηδέ ποτ' οἶνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὑπερθεῖν
 [744] πινόντων· ὅλοῃ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.
 [745] μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον καταλείπειν,
 [746] μή τοι ἐφεζομένη κρῶξιν λακέρυζα κορώνη.
 [747] μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀνελόντα
 [748] ἔσθειν μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔπι ποινή.
 [749] μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν, οὐ γὰρ ἄμεινον,
 [750] παῖδα δυωδεκαταῖον, ὃ τ' ἀνὴρ ἀνήνορα ποιεῖ,
 [751] μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἴσον καὶ τοῦτο τέτυκται.
 [752] μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ χροά φαιδρύνεσθαι
 [753] ἀνέρα· λευγαλέῃ γὰρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῷ
 [754] ποινή· μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι κυρήσας
 [755] μωμεύειν αἰδηλα· θεὸς νύ τι καὶ τὰ νεμεσᾷ.
 [756] μηδέ ποτ' ἐν προχοῇς ποταμῶν ἄλαδε προρεόντων
 [757] μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι·
 [758] μηδ' ἐναποψύχειν· τὸ γὰρ οὐ τοι λωῖόν ἐστιν.
 [759] ὦδ' ἔρδειν· δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμην·
 [760] φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται κούφη μὲν αἰῖραι
 [761] ῥεῖα μάλ', ἀργαλέῃ δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
 [762] φήμη δ' οὐ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἦντινα πολλοὶ
 [763] λαοὶ φημίξουσιν· θεὸς νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.
 [764] ἥματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος εὖ κατὰ μοῖραν
 [765] πεφραδόμεν δμῶεσσι τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
 [766] ἔργα τ' ἐποπτεύειν δ' ἄρμαλιν δατέασθαι.
 [767] αἶδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόντος,
 [768] εὖτ' ἂν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν·
 [769] πρῶτον ἔνῃ τετράς τε καὶ ἐβδόμῃ ἱερὸν ἡμαρ·
 [770] τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ·
 [771] ὀγδοάτῃ δ' ἐνάτῃ τε δῶν γε μὲν ἥματα μηνὸς
 [772] ἕξοχ' ἀεξόμενοι βροτήσια ἔργα πένεσθαι·
 [773] ἐνδεκάτῃ δὲ δυωδεκάτῃ τ' ἄμφω γε μὲν ἐσθλαὶ

[774] ἡμὲν οἷς πεῖκειν ἡδ' εὐφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι·
[775] ἡ δὲ δυωδεκάτῃ τῆς ἑνδεκάτης μέγ' ἀμείνων·
[776] τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης
[777] ἡματος ἐκ πλείου, ὅτε τ' Ἴδρις σωρὸν ἀμᾶται·
[778] τῇ δ' ἴστων στήσαιτο γυνὴ προβάλοιτό τε ἔργον.
[779] μηνὸς δ' ἱσταμένου τρεισκαιδεκάτην ἀλέασθαι
[780] σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
[781] ἔκτῃ δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν,
[782] ἀνδρογόνος δ' ἀγαθή· κούρῃ δ' οὐ σύμφορός ἐστιν
[783] οὔτε γενέσθαι πρῶτ' οὔτ' ἄρ γάμου ἀντιβολῆσαι.
[784] οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἔκτῃ κούρῃ γε γενέσθαι
[785] ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πῶεα μῆλων,
[786] σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον ἥπιον ἥμαρ·
[787] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέει δ' ὃ γε κέρτομα βάζειν
[788] ψεύδεά θ' αἰμυλίους τε λόγους κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
[789] μηνὸς δ' ὀγδοάτῃ κάπρον καὶ βοῦν ἐρίμυκον
[790] ταμνέμεν, οὐρῆας δὲ δυωδεκάτῃ ταλαεργούς.
[791] εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέω ἡματι, ἴστορα φῶτα
[792] γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένους ἔσται.
[793] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτῃ, κούρῃ δὲ τε τετράς
[794] μέσση· τῇ δὲ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
[795] καὶ κύνα καρχαρόδοντα καὶ οὐρῆας ταλαεργούς
[796] πρηύνειν ἐπὶ χεῖρα τιθείς· πεφύλαξο δὲ θυμῷ
[797] τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἱσταμένου τε
[798] ἄλγεα· θυμοβορεῖν μάλα τοι τετελεσμένον ἥμαρ.
[799] ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθ' εἰς οἶκον ἄκοιτιν
[800] οἰωνοὺς κρίνας οἳ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι.
[801] πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί·
[802] ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἑρινύας ἀμφιπολεῦειν
[803] ὄρκον γεινόμενον, τὸν Ἑρὶς τέκε πῆμ' ἐπιόρκους.
[804] μέσση δ' ἐβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
[805] εὖ μάλ' ὀπιπεύοντα ἐϋτροχάλῳ ἐν ἄλωϊ
[806] βάλλειν, ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμῆϊα δοῦρα
[807] νήϊά τε ξύλα πολλά, τά τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
[808] τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πηγνυσθαι ἀραιάς.
[809] εἰνὰς δ' ἡ μέσση ἐπὶ δεῖελα λώιον ἥμαρ·
[810] πρωτίστῃ δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν·
[811] ἐσθλὴ μὲν γάρ θ' ἢ γε φυτευέμεν ἡδὲ γενέσθαι
[812] ἀνέρι τ' ἡδὲ γυναικί, καὶ οὔποτε πάγκακον ἥμαρ.
[813] παῦροι δ' αὖτε ἴσασι τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην
[814] ἄρξασθαί τε πίθου καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένι θείναι
[815] βουσὶ καὶ ἡμιόνοις καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι,
[816] νῆα πολυκλήϊδα θοὴν εἰς οἶνοπα πόντον
[817] εἰρύμεναι· παῦροι δὲ τ' ἀληθέα κικλήσκουσιν.
[818] τετράδι δ' οἷγε πίθον· περὶ πάντων ἱερὸν ἥμαρ
[819] μέσση· παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην
[820] ἡοῦς γεινομένης· ἐπὶ δεῖελα δ' ἐστὶ χερεῖων.
[821] αἶδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειρα·
[822] αἶ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὗ τι φέρουσαι.
[823] ἄλλος δ' ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δὲ ἴσασι.
[824] ἄλλοτε μητρὸς πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
[825] τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος ὃς τάδε πάντα
[826] εἰδὼς ἐργάζεται ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
[827] ὄρνιθας κρίνων καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.